

Vojna sredstva dandanes delajo politiko v miru, general Clausewitz menda res nima več prav s svojo krilatico, da je vojna samo podaljšek politike z drugimi sredstvi. Clausewitz je to dejal pred 130 leti, general Eisenhower pa pred kratkim, da alternative za mir ni več. Vse je en sam boj, diplomacija je samo sredstvo strategije. Trenutno, tako kaže, da je Zapad nepremagljiva ovira »Feuerbefehl«, delitev atomske odgovornosti. Zato je šel v Ameriko von Hassel, zato potuje Merchant po Evropi. V Rimu, v Bruslju, v Bonnu, in vsepovsod je vprašanje strategije in poveljstva prva in zadnja točka dnevnega reda: Polaris, morsko in zračno brodovje, rakete itd.

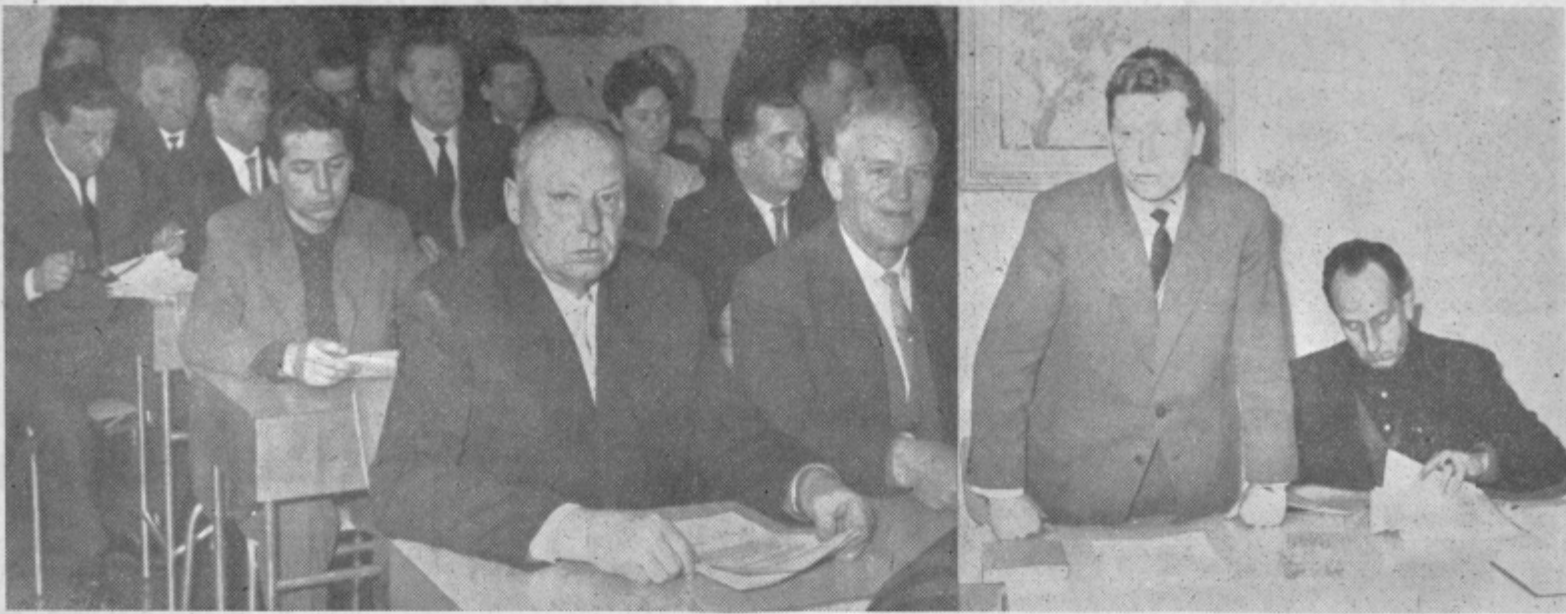
Dialoga med ZDA in SZ pravzaprav ni več, vsaj ne za isto mizo, komaj skozi okno, na daleč. Kennedy je nedavno očital SZ, da v Zenevi ne popušča, isto je Gromiko očital Ameriki. Nič efekta, kljub naporu neangažiranih držav. Berlinsko vprašanje stoji, status quo, zid se konsolidira. Kuba je še vedno tu. ZDA niso zadovoljne s tempom deso-vjetizacije otoka, na živce jim gre zračni most med Murmanskom in Havano, ki ga vzdržujejo TU 104, 8000 km non stop. V Aziji se dva nasprotnika preskušata v Južnem Vietnamu. Marsikaj se je tu zgodilo, kar vojskovo-dja hladne vojne pokojni Dulles ni razumel in zato napak sklepal. Ogromna sila LR Kitajske kljub težavam, ki jih ima, pritiska na šibke predpostavke ameriške azijske politike. Celo Japonska se Ameriki ne podreja tako, kot Zapad želi. Brezšivne cevi gredo iz Japonske v tisočih tonah v SZ, to pa v ZDA štejejo med strateški material. V ZDA se 18 let po vojni vdajajo sanjam, da se Vzohod brez pomoči Zapada ne more gospodarsko dvigniti. To ni realni politika.

Ne upoštevajo je dosledno niti v Angliji. Če bo prišla za krnilo laburistična stranka, bo to svetu še bolj jasno. Hegemonija sveta ni odvisna od raketnih ramp, ni odvisna od flote Polaris. Zato te flote, na priliko, nič kaj z veseljem ne sprejema Italija, zato se tabor neangažiranih držav drži, čeprav so gospodarsveniki ZDA in Zahodne Nemčije prerokovali, da se ne bodo mogle. Indija je dobila veliko dolarsko posojilo, čeprav ni odstopila od svoje politične poti. Res je, dobrine na svetu niso pravično razdeljene, nič pa ne kaže, da gre bogatino vse kakor po loju. Statistika pravi, da ZDA v Južni Ameriki letno profitirajo 2 milijardi dolarjev, 2 milijona ljudi v Južni Ameriki pa na leto umre od lakote. Južno Ameriko štejejo ZDA za svoj rezervat, vanjo pa bi rade vlagale svoje kapitalne tudi evropske države, ne zato, da bi ji pomagale, ampak da bi jo eksploatirale. Ni čuda, če jim je Kuba trn v peti, da jo imenujejo »šola južnoameriške revolucije«.

Enako ali še huje je s Srednjim Vzhodom. V Jemenu skušajo Angleži ohraniti oblast in skušajo za to izrabljati slabo začrtane jemenske meje in propadla jemensko monarhijo. Zato jim ne gre v račun arabsko gibanje, arabska solidarnost, egiptovske čete v Jemenu, povezovanje med Alžircom, Bagdadom, Kairo in Sano. Kasemova smrt je ta proces verjetno pospešila. Če Angleži branijo na zadnjašče režime, branijo s tem le svoje koristi. Verjetno gre tudi v zadnjem vojaškem udaru v Siriji za isti proces.

Morda tudi v mali sosednji Grčiji, kjer se opozicija upira novi ustavi pri tistih določilih, ki bi skušala zatreti »protidemokratske« da potvarja politično življenje in sile. Opozicija obtožuje vlado, da potvarja politično življenje in, zadržuje KP v ilegalnosti in skuša uvesti nekaj takega, kar je bila Metaksasova diktatura l. 1936. Dvoru pa očita opozicija, da pozna samo koristi grške skrajne desnice, to je reakcionarnih meščanskih strank.

Zapad se vedeja pri vsem nemiru, ki vlada na svetu, zanaša na spor med LR Kitajsko in SZ. Vleče se že od Camp Davida, preko incidenta U₂, preko velikih partijskih kongresov zadnjega časa in nič se ni videti, da bi se spor poravnal. Vendar mnogo govori za to, da so ZDA prece-nile pomen tega spora, o katerem so po XV. zasedanju OZN trdile, da bo od njega odvisna usoda sveta.

Dva posnetka s tretjega zasedanja skupščine komunalne skupnosti za socialno zavarovanje v Celju. Na levi — pogled na skupino članov; na desni — predsednik skupščine Milan Kavčič ter direktor zavoda Milan Loštrk (sedl)

UGOTOVITVE, O KATERIH BI MORALI GOVORITI DOSTI VEČ

ZADNJE ZASEDANJE SKUPŠČINE KOMUNALNE SKUPNOSTI ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE, KI ZAJEMA OBČINE CELJE, LAŠKO, SENTJUR, ŠMARJE, KONJICE IN MOZIRJE NI BILO POMEMBNO SAMO ZARADI POTRDITVE ZAKljučNEGA RAČUNA BIVŠEGA OKRAJNEGA ZAVODA ZA PRETEKLO LETO, MARVEČ VELIKO BOLJ ZARADI ANALIZE LANSKOLETNIH IZDATKOV IN V NIČ MANJŠI MERI ZARADI SPREJEMTA PRAVILNIKA, PO KATEREM BODO ZA VAROVANE OSEBE UVELJAVLJAJELE SVOJE PRAVICE DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA.

Čeprav je obračun okrajnega zavoda še nekaj mesecev pred zaključkom lanskega leta izkazoval okoli 250 milijonov dinarjev primanjkljaja, je bil zaključek vendarle takšen, da moramo govoriti o uspehu in pozitivnih prizadevanjih delovnih kolektivov za zmanjšanje izostankov od dela in za

bolj racionalno trošenje ostalih skladov. Konec je bil tak, da je zaključni račun izkazoval le še 8,8 milijonov dinarjev primanjkljaja. Ta primanjkljaj je zavod kril s presežkom iz prejšnjih let in na koncu izkazal celo 279.000 dinarjev presežka.

Če bi izvajanje lanskoletnega

proračuna bivšega okrajnega zavoda za socialno zavarovanje analizirali po komunalnih skupnostih zavarovancev, bi ugotovili, da je celjska, ki združuje šest občin, izkazala okoli 65.000 dinarjev presežka, šoštanjka 17,5 milijona primanjkljaja ter žalska 8,5 milijona presežka. V okviru celjske skupnosti zavarovancev so presežek izkazale štiri občine: Celje 15, Laško 17, Mozirje 11 ter Slovenje Konjice 2 milijona, primanjkljaj pa ostali dve in sicer Sentjur 9 ter Šmarje pri Jelšah 38 milijonov.

Spodnjezasavske občine so lani skupaj zabeležile 8,2 milijona presežka, sicer pa brežiška občina 16 milijonov presežka, občina Višnja Krško 1,7 milijona presežka, dočim sevniška okoli 10 milijonov primanjkljaja.

Podrobnejša analiza podatkov socialnega zavarovanja v lanskem letu govori, da so se stroški za ambulantno zdravljenje celo zmanjšali za okoli 5 odstotkov, da so se tudi izdatki za kritje stroškov zdravljenja v bolnišnicah gibali v normalnih okoliščinah, pa čeprav so izkazovali 17% povečanje. Stroški zdravil so se povečali za 13%. Znatno pa so narasli stroški za zobno nego (38%), nadalje za plačilo zamujenega delovnega časa zaradi nesreč pri delu in bolezenskih izostankov (49%) ter za plačilo zdravstvenih komisij za 54%.

Kakor direktor zavoda, tovariš Milan Loštrk, tako se tu tudi mnogi člani skupščine v razpravi ustavljali pri povečanju stroškov za zobozdravstvene storitve. Pri tem so opozarjali na znatna presežanja norm, pa tudi na težnjo, ki kaže, da ponekod močno zanemarijo zdravljenje zobovja, zato pa v dosti večji meri uveljavljajo dražjo protetiko. Zaradi teh in podobnih ugotovitev so na skupščini sprejeli sklep, naj se takoj prouči stanje v zobozdravstvu na območju okrajja, ugotovitve pa opredeljujejo na prihodnjem zasedanju skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja.

Na skupščini so nadalje spre-

LETO TEHNIČNE KULTURE MLADIH

VSO SKRIB tehničnemu pouku na naših šolah

Četrto obdobje Jugoslovanskih pionirskih iger je posvečeno tehnični kulturi mladih. Akcija je že v teku; trajala pa bo do dneva mladosti prihodnjega leta.

Vsebinska tekoče jugoslovanske pionirske akcije ni vznikla sama po sebi, marveč iz potrebe in ugotovitve, da tehnična vzgoja mladine močno zaostaja za splošno vzgojo, da zaostaja za družbenim in tehničnim razvojem. In ker je tudi tehnična vzgoja sestavni del družbene vzgoje mladih ljudi, je prav ta skrb dobila osnovo v pionirskih igrah, ki že nekaj let zapovrstjo vključujejo dejavnost skoraj vse mlade ljudi, zlasti pa tiste, ki obiskujejo osnovne šole.

Tudi letos vodi v celjskem okrajju akcijo pionirskih iger poseben odbor, kateremu predseduje direktor tovarne emajlirane posode, Vladimir Veber. Podobni odbori so ustanovljeni že po občinah; le žal, da se povsod še niso sestali in pogovorili o akciji, ki teče od konca novembra lanskega leta. Značilno je, da so tako v okrajnem, kot zlasti še v občinskih odborih JPI najvidnejši predstavniki javnega in političnega življenja, od predsednikov občin, sekretarjev komitejev Zveze komunistov, predsednikov občinskih odborov SZDL in drugih najodgovornejših delavcev. Vse to kaže, da so v občinah vsaj s te strani razumeli pomembnost akcije. Zato upajamo, da bodo ti odbori tudi zaradi avtoritete svojih članov znali zastaviti vse sile, da bodo pionirske igre dosegle zaželen namen.

Čeprav bo težišče vsega dela v občinah in pionirskih odredih, ima tudi okrajni odbor odgovorne naloge zlasti v koordinaciji dela, v posredovanju uspehov in delovnih izkušenj iz enega na drugo območje, v pomoči pri sestavljanju delovnih programov občinskih odborov JPI, v oceni tehničnega pouka na šolah in podobno. Hvaležno vlogo pri izvajanju letošnjega programa Jugoslovanskih pionirskih

skih iger bo lahko imela tudi ljudska armada.

Okrajni odbor JPI je svoj okvirni delovni program že sprejel. Povsem razumljivo je, zakaj se v točkah tega načrta najčistje prepleta skrb za zboljšanje in ureditev tehničnega pouka na šolah, za ureditev in opremo ustreznih delavnic in prav tako za vzgojo strokovnih kadrov, ki bodo lahko vodili takšen pouk. Takšno skrb je narekovalo stanje na šolah, ki ravno v tem pogledu ni nič kaj razveseljivo. Na splošno bi lahko rekli, da je le malo šol, ki imajo primerne delavnice in da je še manj takšnih zavodov, ki imajo tudi ustrezne strokovnjake za tehnični pouk. In prav zaradi tega je razumljivo, zakaj bo letošnja akcija pionirskih iger osredotočena na ta problem, na tehnični pouk na šolah.

Kot pobudnik najrazličnejših akcij se v programu okrajnega odbora JPI pojavljajo še društva inženirjev in tehnikov ter organizacije Ljudske tehnike.

PRVA RAZPRAVA

O DRUŽBENEM PLANU KONJIŠKE OBČINE

V Slovenskih Konjicah že dolgo ni bilo tako živahnega sestanka, ki je bil tisti, na katerem so na skupni seji člani občinskih političnih forumov obravnavali osnutek družbenega plana in proračuna občine za letošnje leto.

Medtem ko so na začetku razprave nekoliko več govorili, v kakšne namene bodo trošili sredstva, so precej več časa posvetili proizvodnji, delitvi dohodka, povečanju izvoza in razširitvi proizvodnih zmogljivosti. Po mnenju odbornikov bo proizvodne naloge možno doseči le, če bodo v podjetjih planske obveznosti v redu izpolnjevali že na začetku leta. Odgovorne naloge na tem področju čakajo zlasti kovinsko industrijo, ter posebej tovarno kovanega orodja Zreče, ki ima letos znatno večje naloge, kot preteklo leto. V izvozu ima visoke zadolžitve Konus, kjer je kolektiv sprejel obveznost, da bo presegel planirano količino izvoza.

Boleča točka v gospodarstvu konjiške občine so izostanki od dela zaradi nesreč pri delu in boleznih. Nujna je nadalje dograditev zdravstvenega doma.

Letošnji plan kmetijske proizvodnje je v konjiški občini zelo zahteven. Zato ni čudno, če so se zavzemali za višjo strokovnost zaposlenih delavcev, za ureditev navjevanja in za vključevanje

večjega števila mlajših ljudi. Za boljšo ureditev občinskih doklad v kmetijstvu, je občina letos predlagala štiri davčne lestvice, medtem ko so bile lani tri. Nova lestvica bo predvsem zajela močvirnat predel med Tepanjem in Ločami ter še nekatere druge kraje. Za višinske predele bo doklada najnižja.

Več udeležencev posvetovanja je govorilo o slabih cestah, zlasti od Konjic do Poljčan ter o mostu v Ločah, ki je za tovarni promet povsem nesposoben. Cestna uprava je sicer postavila opozorilne znake, ki pa jih vsi vozniki ne spoštujejo. Pravijo, da bodo most letos popravili in namesto lesenega postavili železnega, ki je na opuščeni železniški progi.

Nekateri so se zavzemali, da bi morali dobiti krajevni odbor več sredstev za svojo dejavnost. To je prav in lepo; vprašanje je le, kje jih dobiti. V tem delu posveta je padel predlog o gradnji novih učilnic na šoli v Ločah, pa tudi o ustanovitvi občinskega sklada za kulturo. Umesten je bil še predlog o ureditvi družbene prehrane v Konjicah.

Posvet je bil kot uvod v širšo in javno razpravo o letošnjem družbenem planu in proračunu konjiške občine. Razumljivo je, da bodo o njem govorili še na seji občine ter na zborih občanov.

OSEM Odstotkov

Na zadnji skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Celje so sprejeli sklep, da bo znala splošna stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje osem odstotkov od osnove, ki je predpisana za obračunavanje prispevkov za socialno zavarovanje.

S tem sklepom morajo soglašati tudi vsi prizadeti občinski ljudski odbori, v tem primeru Celje, Laško, Sentjur, Šmarje, Konjice in Mozirje.

POGREBNINA

Skupščina komunalne skupnosti za socialno zavarovanje Celje je na svojem tretjem zasedanju sprejel sklep, po katerem so določili novi zneski pogrebne. Po tem pravilniku ima pravico do pogrebne vsakdo, ki poskrbi za pokop ob smrti zavarovane osebe.

Pogrebna je določena v pavšalnih zneskih in sicer znaša za umrlo odraslo osebo 28.000 din, za umrlega otroka od 7 do 15 let starosti 20.000, za umrlega otroka od 1 do 7 let starosti 14.000 ter za umrlega otroka do 1 leta starosti 10.000 dinarjev.

ZA OPREMO OTROKA

Po sklepu skupščine komunalne skupnosti zavarovancev v Celju znaša podpora za nabavo opreme za otroka (novorojenčka) 9.000 dinarjev.

Nova številka „Občana“

Šestindvajseta številka „Občana“ prinaša v uvodu glavne misli iz referata in razprave na republiško posveto o aktualnih nalogah kmetijskih zadrug. Sledi članek Zvonke Hafnerjeve o prvih statutih krajevnih skupnosti v ljubljanskem okrajju, pismo Zveze prijateljev mladine o vprašanju vzgoje in varstva otrok v naših občinskih statutih, nadaljevanje prispevka Vinka Mlakarja o delu upravnih odborov in delavskih svetov, prispevek o problematiki zaposlovanja mladine v celjski komunali, analitično obdelan članek inž. Lidije Podbrezovec: Storitvena obrt in potrošnik, članek Slavka Kobeta: Vloga kolektivne zdravstvene zavoda v procesu samoupravljanja itd.

Interju

V Aeru že krepko naprejš pri sestavljanju statuta

Če bi vodili evidenco o tem, kdaj so v posameznih delovnih kolektivih začeli s pripravami za sestavo osnutka statuta, potem je na dlan, da bi morali med iste, ki bi jih naj zapisali na čelu kolone, uvrstili ud kolektiv celjskega Aera.

Morda bi zavzel celo prvo mesto, saj je po podatkih, ki so na razpolago, zelo malo takih delovnih organizacij, ki so na primer že pred koncu avgusta lanskega leta imenovale komisijo za sestavo osnutka statuta delovne organizacije, ko so to storili pri Aeru.

— Dela smo se lotili z veliko odgovornostjo, je povedal predsednik te komisije pri Aeru, tov. Marjan NUNČIČ. Najprej smo temeljito proučili osnutka zvezne in republiške ustave, zalem pa tudi osnutek statuta celjske občine. Ko pa smo razpravljali o statutu naše delovne organizacije, smo se zedinili za dvoje glavnih poglavij. V tem ko smo prvo namenili vprašanjem delavskega samoupravljanja, smo na drugo zapisali: organizacija podjetja.

Uredili smo material, ki je pozneje služil za pravno vsem organom samoupravljanja, političnim organizacijam, upravi podjetja itd. V njem smo opozorili na vse oblike delavskega samoupravljanja ne glede na to, ali jih že imamo v podjetju ali ne. Prav tako smo razčlenili organizacijo podjetja, temeljito obrabte, samostojne enote in podobno.

Ko smo zbrali in uredili vse to gradivo, smo ga predložili v razpravo, v kateri smo sodelovali ne le člani komisije, marveč tudi vsi predstavniki političnih organizacij, delavskega sveta, upravnega odbora, zastopniki uprave podjetja in ostali. To razpravo smo pripravili z namenom, je nadaljeval tov. Nunčič, da bi dobili jasnejše smernice in napotke za nadaljnje delo pri sestavi osnutka statuta našega podjetja.

— Ali ste s to razpravo dosegli namen? Ali je sploh uspela? — Seveda je, je odgovoril tov. Nunčič. Saj je prav ta razgovor razčistil mnoga vprašanja; nam pa nakazal nadaljnje delo. Tako je pripravil, naj v statutu ne ponavljamo določil uveljavljenih pravilnikov in podobno. Tu smo dobili tudi pobudo za zdražitev nekaterih komisij delavskega sveta. V razpravi se je namreč povsem izkristaliziralo mnenje, da ne kaže dela preveč drobiti, marveč da je veliko bolje, če komisije, ki obravnavajo več ali manj slično problematiko, združimo.

Na tem razgovoru smo zavzeli jasno stališče do decentralizacije in dela oziroma ustanavljanja ekonomskih enot in s tem v zvezi do dela obratnih delavskih svetov.

Zelo pomembni so bili sklepi, ali bolje rečeno priporočila, glede izvrševanja sklepov delavskega sveta, upravnega odbora ter vloge direktorja. Skratka, dobili smo veliko izredno pomembnih priporočil, ki nam bodo olajšala nadaljnje delo pri sestavljanju osnutka statuta podjetja.

Trenutno delamo na teh priporočilih in jih vsklajujemo z našo prakso in perspektivo. Osntek statuta pa bomo dali v razpravo celotnemu kolektivu šele potem, ko bosta sprejeti vsaj zvezna in republiška ustava. Do tedaj pa morajo biti jasna tudi tista določila občinskega statuta, ki bodo govorila o odnosih med komunalo in delovno organizacijo. Ko bodo znana in sprejeta vsa ta načela, jih bomo vskladili z osnutkom našega statuta. Tedaj se bo začela tudi glavna razprava, v kateri bodo sodelovali vsi člani kolektivov, organi samoupravljanja, politične organizacije itd.

—mb

Marjan Nunčič